

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Kiugo Kĩrĩa Gĩatuĩkire Mwĩrĩ — Wĩruti wa Bibilia wa KJV na Nomba cia Strong's

EERANĨIRWO, AGĩCOOKA GĩTUĨKA MWĨRĨ — NDUNGATA ĪRĨA YANYARIIRWO, IMANUELI, MŪIRĩTU GATHIRANGE, KIUGO

Ūrutani wa Mũthingi wa Bibilia — Ūhoro Mwega wa Jesu Kristũ

KIAMBĪRĪRIA

Ūthomo ūyũ ūrooria kũria kĩmwe: Jesũ nĩ ũ? Gĩcunjĩ gĩkĩ kĩrũmagĩrĩra ciĩranĩro. Ndungata ĩrĩa yamenerũo na ĩgatiganĩrio, ĩyandĩkĩtwo kabere mũno mbere ya mũtĩ wa mũtharaba. Mũirĩtu gathirange ūrĩa aagĩaga na mwana wetagwo Imanueli, ūguo nĩ Ngai arĩ hamwe na ithuĩ. Mbeũ ĩrĩa yeranĩrwo mũtumia mũgũnda-inĩ. Nayo thutha ūcio Kiugo kĩgĩtuĩka mwĩrĩ, kĩguũo na kĩonwo na kĩhutio na guoko. Ciĩranĩro nĩcio ciokire mbere. Nake mũndũ ūcio agĩũka thutha. Gĩcunjĩ gĩkĩ gĩthomaga cieri na ciugo cia Bibiria cio nyene.

ITHIRANGI ITATU CIA MAKĪRIA MONERO ŪRŪ:

1. Nũũ mũnabii aaragia ūhoro wake thĩinĩ wa Isaia 53, mũndũ ūrĩa wa kĩa?
2. Nĩ kĩmenyithia kĩrĩkũ Mwathani we mwene eehĩtĩte, na rĩtwa Imanueli rĩgĩtaũrwo nĩ atĩa?
3. Jesu we mwene oigire mũndũ agĩĩrwo nĩ kũrora kũ nĩguo one?

MUHURI WA KWAMBĪRĪRIA

E4. Mika 5:2 “No rĩrĩ, wee Bethlehemu Efiratha, o na harĩa arĩ we mũnini mũno mĩhĩrĩga-inĩ ya Juda, thĩinĩ waku nĩkuo gũkoima ūrĩa ūgaatuĩka mwathi wa Isiraeli, ūrĩa kĩhumo gĩake nĩ gĩa kuuma tene, kuuma mũndĩ na mũndĩ.”

KUUMA HARĪ WE NĪGŪKOIMA ŪRĨA ŪGAATHANA ISIRAEI --> ŪRĨA MATHĪ MAKE MOIMĪTE TENE, KUUMA TENE NA TENE.

(Meciiria makwa mwene: Kiugo kĩmwe kĩrĩ thĩinĩ wa Mika 5:2 nĩkĩnyitĩte mĩthia yeerĩ ya wĩrutwo ūyũ wothe. Mũthamaki ūyũ OIMAAGA itũũra-inĩ inini. Kuuma itũũra inini nĩ kĩambĩrĩria, handũ mũndũ angĩceerera. GŪCIARWO kwa mũthamaki ūyũ nĩ kuuma tene, kuuma tene wa tene. Kuuma tene wa tene ti kĩambĩrĩria o na hanini. Mika oigaga ūhoro ūyũ wĩrĩ mũrũgamo-inĩ ūmwe. Mika ndoinainagia ūhoro o na ūrĩkũ wa ūhoro ūcio.)

D. NDŪŪKI ĪRĪA YANYARIIRWO — MŪRAMARI ŪRĪA WARANĪRIA ŪHORU WA MSALABA MBERE MĪSALABA YAGĪA KUO

D1. Isaia 52:13 Atīrīrī, ndungata yakwa īgeekaga maūndū na ūūgī; nīlkambarario na yambatīrio, o na itūūgīrio mūno. (14) O ta ūrīa andū aingī maagegīrio mūno nī ūndū wake, tondū gīthiithi gīake nīgīathūkītio mūno, gīgākīra kīa mūndū o wothē, na mūhianīre wake ūgathūkio gūkīra mūhianīre wa andū, (15) ūguo noguo akaamakia ndūrīrī nyingī, nao ahamaki nīmagatumia tūnua twao nī ūndū wake. Nīgūkorwo maūndū marīa materītwo, nīmakamoonā, na maūndū marīa mataiguīte, nīmakamenya ūhoru wamo.

ŪTHIŪ WAKE WATHUKĪTIO GŪKĪRA MŪNDŪ O WOTHE --> ŪGUO NĪKUO AGAAMINJAMINJA NDŪRĪRĪ NYINGĪ.

D2. Isaia 53:1 Nūū wītīkītīe ūhoru witū, nakuo guoko kwa Jehova-rī, kūguūrīrio ū? (2) Nīgūkorwo ndungata īyo yakūrire īhaana ta mūtī mwīthī, na ta mūri ūmerete kūndū kūmū. Ndīarī kīrorerwa o na kana īgathakara ūndū tūngīaguucīrīrio nīyo, īkīoneka-rī, gūtīrī kīndū kīngīatūmire tūmīrīrīrie.

NŪŪ WĪTĪKĪTĪE ŪHORU WITŪ? --> GŪTĪRĪ KĪNDŪ KĪNGĪATŪMIRE TŪMĪRĪRĪRIE.

D3. Isaia 53:3 Ndungata īyo nīyanyararirwo na īkīregwo nī andū, aarī mūndū wa kīeha kīingī na wonete thīina. O ta mūndū ūrīa andū mahithaga mothiū mao matikamuone-rī, aanyararirwo, na ithuī tūtiigana kūmūtīia.

MŪNDŪ WA KĪINA NA WĪ MENYERERE RUHONGE --> NĪAAMENIRWO, NA TŪTIAMUONAGA ARĪ WA BATA.

D4. Isaia 53:4 Ti-itherū nīwe woirē wonje witū, na agīkuua kīeha giitū; no ithuī twatuire nīkūhūūrwo aahūūrītwo nī Ngai, akamūgūtha na akamūnyamaria. (5) No rīrī, aatihangirio nī ūndū wa mahītia maitū, o na akīhehenjwo nī ūndū wa waganu witū; nakuo kūherithio kūrīa gwatūmire tūgīe na thayū nīwe waherithirio, na ithuī tūhonagio nī ūndū wa nguraro ciake.

NIAGŪRIRIO NĪ ŪNDŪ WA MAHĪTIA MAITŪ + AGATHĪNŪO NĪ ŪNDŪ WA MEHIA MAITŪ --> NA IBARA CIAKE NĪHO TWAHONIO.

D5. Isaia 53:6 Ithuothe, nītūhītītīe njīra, tūgaturuura ta ng'ondū ciūrīte, o mūndū agathiī na njīra yake mwene; nake Jehova nīamūigīrīre waganu witū ithuothe.

ITHUOTHE, NĪTŪHĪTĪTĪE NJĪRA --> NAKE JEHOVA NĪAMŪIGĪRĪRE WAGANU WITŪ ITHUOTHE.

D6. Isaia 53:7 Nīahinyīrīrio na agīthīnīo, nowe ndaatumūrire kanua gake; aakirire ki o ta ūrīa gatūrūme gakiraga gagīthī gūthīnjwo, na o ta ūrīa ng'ondū īkiraga ki īrī mbere ya mūmīenji guoya, noguo o nake ataatumūrire kanua gake.

AATWARĪRWO TA GATŪRŪME KARĪA GATHĪNJAGWO --> NDAATUMŪRAGA KANUA GAKE.

D7. Isaia 53:8 Eeheririo na ūndū wa kūhinyīrīrio na gūtūirwo ciira ūtarī wa kīhooto. Ha ūhoru wa rūciaro rwake-rī, nūū ūngīaria ūhoru waruo? Nīgūkorwo eeheririo kuuma būrūrī wa arīa matūūruga muoyo; na nī ūndū wa mahītia ma andū akwa nīkīo aahūūrīrwo.

NĪAATINŪRĪTWO KUUMA BŪRŪRĪ-INĪ WA ARĪA MARĪ MUOYO --> NĪ ŪNDŪ WA MĪHĪRĪGA YA ANDŪ AKWA NĪARĪ AHŪŪRĪTWO.

D8. Isaia 53:9 Rīrīa aakuire aigirwo mbīrīra-inī ya andū aaganu, o na agīthikwo mbīrīra-inī ya andū arīa itonga, o na harīa atekīte ūndū mūūru, kana kanua gake gakaaria maheeni.

RĪRĪA AAKUIRE AIGIRWO MBĪRĪRA-INĪ YA ANDŪ AAGANU + O NA AGĪTHIKWO MBĪRĪRA-INĪ YA ANDŪ ARĪA ITONGA --> O NA HARĪA ATEKĪTE ŪNDŪ MŪŪRU.

D9. Isaia 53:10 No rīrī, Jehova nīonire arī wega amūhehenje, na agītūma athīnīke, na rīrīa Jehova agaātūma muoyo wake ūtuīke igongona rīa mehīa-rī, nīakoona rūciaro rwake, na amūingīhīrie matukū make, naguo wendi wa Jehova nīūkagaacīra guoko-inī gwake.

RĪRĪA ŪKARĪKIA MŪOYO WAKE ŪTUĪKE ITAMBO RĪA MEHIA --> NĪAKONA MBEŪ YAKE, AGATAMBŪRŪKIA MĪTHENYA YAKE.

D10. Isaia 53:11 Thuutha wa ngoro yake gūthīnīka, nīakoona uumithio wa gūthīnīka gwake, na aiganīre; nī ūndū wa ūmenyo wake, ndungata īyo yakwa thingu nīgatūma andū aingī matuīke athingu, na nīgakuua mawaganu mao, īmeherie. (12) Nī ūndū ūcio nīngamīgayanīria igai hamwe na arīa anene, o na magayane indo cia gūtahwo na andū arīa marī hinya, tondū nīarutire muoyo wake akue, na

agĩtaranĩrio na arĩa aagarari watho. Nĩgũkorwo nĩakuire mehia ma andũ aingĩ, o na arĩa maahĩtĩtie akĩmathaithanĩrĩa.

NĨAITĪTE NGORO YAKE NGINYA GĪKUŨ + AGĪTARWO HAMWE NA ANĨNĪ --> NĪKUUĪTE MEHIA MA AINGĪ, AKĪIRUUGAMĪRĪRA ANĨNĪ.

(Meciria makwa ma mwene: Thoma Isaia 53:9 ũcooke ũthome Isaia 53:10 rĩngĩ, kũringana na ũrĩa ciandĩkitwo. Isaia 53:9 yugaga atĩ ndungata nĩyakuĩte na igĩthikwo mbĩrĩa-inĩ ya mũndũ mĩtongu. Isaia 53:10 yugaga atĩ thutha wa ngoro ya ndungata gũtuuo iruta rĩa mehia, ndungata iyo nĩkoona hinya wayo na igĩe na matukũ maingĩ makĩongerereka. Ciugo icio igĩrĩ itingĩhota gũkorwo irĩ cia ma cieri igĩ mũndũ ũrĩa ũtũũraga akuĩte. Ũhoru wa kũriũka nĩ mwandĩke thĩnĩ wa gĩcunjĩ gĩkĩ kĩa Isaia. Ũhoru wa kũriũka nĩ mwandĩke thĩnĩ wa gĩcunjĩ gĩkĩ mĩaka magana mũgwanja mbere ya kũriũka kũu kwĩhande.)

ŨRORERE ŨNGĪ, KĪONERO KĪRĪA KĪMWE — karatathi ka mũnabii, na mũndũ warĩ ngaari-ya-mbarathi agĩgathoma na mũgambo mũnene

Atũmwo 8:32 Mũndũ ũcio warĩ mũhakũre aathomaga gacunjĩ gaka ka Maandĩko: “Aatwarirwo o ta ng’ondũ gĩthĩnjĩro-inĩ, na o ta ũrĩa gatũrũme gakiraga ki karĩ mbere ya mũndũ ũrĩa ũrakenja guoya, noguo o nake ataatumĩre kanua gake. (33) Nĩaconorithirio na ndaigana gũtũrwo ciira na kĩhooto. Nũũ ũngĩaria ũhoru wa njiaro ciake? Nĩgũkorwo muoyo wake nĩwehererio ũkiuma gũkũ thĩ.” (34) Mũndũ ũcio mũhakũre akĩũria Filipu atĩrĩ, “Ndagũthaitha, ta njĩra atĩrĩ, mũnabii araaria ũhoru wa ũ, nĩ ũhoru wake we mwene kana nĩ ũhoru wa mũndũ ũngĩ?” (35) Hĩndĩ iyo Filipu akĩrutia ũhoru hau, akĩmũhe ũhoru-ũrĩa-Mwega ũkonĩ Jesũ.

MŪNABII ARĪA ARĪRIA ŨNDŮ ŨYŮ NĪ ŨNDŮ WA ŨRĪKA? --> FILIPO AKĪAMBĪRĪRIA MAANDĪKO-INĪ MO, AKĪMWĪRA ŨHORU WA JESU.

(Meciiria makwa nĩ mwene: Kũ nĩ kũria kĩa ma, kũrĩtio na mũgambo nĩ mũndũ ũtarĩ waigua macookio makĩo. Kũria nĩ gĩkĩ: mũnabii araaria ũhoru wa ũ? Macookio ti wonĩ wa Filipu wa mwene. Filipu nĩambĩrĩrie o mũhari ũcio wa Isaia 53. Filipu nĩahunjĩrie Jesũ kuuma mũhari-inĩ ũcio. Ũrutani wa atũmwo wa mwene wa Isaia 53 nĩwandĩkitwo nĩ ũndũ witũ. Gũtirĩ mũndũ ũbataraga kũgereria kũmenya ũrutani wa atũmwo wa Isaia 53.)

E. IMANUELI — NGAI ARĪ HAMWE NA ITHUĪ, KAANA GAACIARĪRWO, NA MŪRIŮ ŨHEANĪTWO

E1. Isaia 7:14 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, Mwathani we mwene nĩakamũhe kĩmenyithia: Nĩgũkorwo mũirĩtu gathirange nĩakagĩa nda aciare kahĩ, nake agatue Imanueli. **[H6005 Immanuwel ■] [H5959 almah ■] NĪ ŨNDŮ ŨCIO-RĪ, MWATHANI WE MWENE NĪAKAMŪHE KĪMENYITHIA --> NĪGŪKORWO MŪIRĪTU GATHIRANGE NĪAKAGĪA NDA ACIARE KAHĪ, NAKE AGATUE IMANUELI.**

E2. Isaia 9:6 Nĩgũkorwo nĩtũciarĩrwo kaana, tũkaheo kahĩ, naguo wathani ũgaakorwo ciande-inĩ ciako. Nako gageetagwo Mũheani-Kĩrĩa-wa-Kũgegania, Mũrungu Mwene-Hinya, Ithe-wa-Andũ-wa-Tene-na-Tene, Mũnene-wa-Thayũ. **[H6382 pele ■]** (7) Naguo ũhoru wa gũtheerema kwa ũthamaki wake na thayũ gũtirĩ hĩndĩ igaathira. Agaathamakagĩra ũthamaki wake aikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi, aũhaande na aũtirĩrĩre na ciira wa kĩhooto na ũthingu, kuuma rĩu nginya tene. Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩkĩo gĩgaatũma maũndũ macio mekĩke.

KAANA NĪGĪACIARĪTWO + MWANA NĪAHETWO --> RĪITWA RĪAKE RĪGETWO NGAI MŪHOTANI, ITHE WA TENE NA TENE --> ŨINGĪHIO WA WATHANI WAKE NDŮRĪ MŪTHIA.

(Meciiria makwa jũa: Ta rora ũtaratara wa ciugo cieri cia cĩko thĩnĩ wa Isaia 9:6. Ciugo icio cieri cia cĩko ti ciugo o ĩmwe. Na gũtirĩ ũndũ wa tũhũ atĩ irĩ na ũtaratara ũcio. Kaana nĩ RĪCIARĪTWO. Mũriũ nĩ ARUUTWO. Gũciarwo kuonanagia ũrĩa kaana kaũkire gũkũ thĩ. Kũrutwo kuonanagia ũndũ wekĩkire kũrĩ Mũriũ ũrĩa waarĩ o kuo mbere. Rĩu, wĩcirie ma marĩtwa maheetwo kaana gaka. Isaia 9:6 ndĩroiga atĩ kaana gagatarĩ ta Ngai Mwene-Hinya. Isaia 9:6 yugaga atĩ "rĩitwa rĩake rĩgeetagwo Ngai Mwene-Hinya." Rĩitwa rĩa mbere thĩnĩ wa mũhari ũcio, Wa Magegania, nĩ pele (H6382). Pele nĩ igayaine mũri o ĩmwe na macokio marĩa Manoa aaheirwo thĩnĩ wa Atĩrĩrĩri 13, hĩndĩ irĩa oragia rĩitwa na akĩaga kũrĩgĩa. Thĩnĩ wa Isaia 9:6, rĩitwa nĩ rĩheanĩtwo.)

E3. Isaia 9:2 Andũ arĩa matũũraga nduma-inĩ nĩmonete ũtheri mũnene; nao arĩa matũũraga bũrũri ũrĩ nduma ta ya gĩkuũ-rĩ, nĩmarĩrwo nĩ ũtheri.

ANDŮ ARĪA MATŪŮRAGA NDUMA-INĪ NĪMONETE ŨTHERI MŪNENE.

F. MBEU YA MŪTUMIA NA MŪIRĪTU GĪTHENGI — KĪIRANĪRO KĪA MBERE NA ŪHINGIO WARO

F1. Kĩambĩrĩria 3:15 Na nĩngūtũma kũgĩe ūthũ gatagatĩ gaku na mũndũ-wa-nja ūyũ, na gatagatĩ ka rūciaro rwaku na rwake; nake nĩagakũhehenja mūtwe, nawe nĩukamũgũtha ndiira ya kũgũrũ gwake.”

GATHĪ GAKO NA GATHĪ GAKE --> NĪKO GAGAGŪTHECA MŪTWE, NAWE ŪKAMŪTHECA KĪRĪ GĪAKE.

(Mawoni makwa mwene: Ngai nĩaririe Kĩambĩrĩria 3:15 kũrĩ nyoka ūrĩa warĩ mũgũnda-inĩ, hĩndĩ irĩa mehia matoonyire thĩ. Kĩambĩrĩria 3:15 nĩguo mwĩhitwa wa mbere wa mũhonokia thĩnĩ wa Maandĩko mothe. Ta wone mbeũ irĩa itaũragwo mũhari-inĩ ūyũ. Rĩngĩ, thĩnĩ wa Maandĩko mothe marĩa matigaire, rūciaro rūrũ rūtaũragwo kũgerera arũme. Ngerekano nĩ mbeũ ya Iburahĩmu, na mbeũ ya Daudi. Haha, kamwe, kĩambĩrĩria-inĩ biũ, rūciaro rūrĩa rūtaũragwo nĩ mbeũ ya MŪTUMIA. Ta wone o na ironda igĩrĩ cia mũhari-inĩ ūyũ, iria itarĩ cia ūnene o ro ūmwe. Itumbũ rĩa mbeũ ya mūtumia nĩrĩtĩihagio. Mūtwe wa nyoka nĩũrĩhehenjagwo.)

F2. Agalatia 4:4 No hĩndĩ irĩa ihinda rĩrĩa rĩagĩrĩru kũna rĩakinyire, Ngai nĩatũmire Mũriũ, nake agĩciarwo nĩ mũndũ-wa-nja, na agĩciarwo arĩ wa gwathagwo nĩ watho, (5) nĩguo akũũre andũ arĩa matũire mathagwo nĩ watho, nĩgeetha tũgĩe na kĩhooto gĩa gũtuĩka ciana ciake,

NGAI NĪATŪMIRE MŪRĪŪ, NAKE AGĪCIARWO NĪ MŪNDŪ-WA-NJA --> NĪGUO AKŪŪRE ANDŪ ARĨ MATŪIRE MATHAGWO NĪ WATHO.

(Meciria makwa mwene: Agalatia 4:4 yugaga atĩ Ngai NĪATŪMIRE Mũrũ wake. Agalatia 4:4 thutha ūcio yugaga atĩ Mũriũ nĩ AGĪACĪRWO NĪ MŪTUMIA. Gũtũmwo nĩkuo kwagwetetwo mbere thĩnĩ wa kiugo kũ. Gũciarwo nĩkuo kwagwetetwo thutha thĩnĩ wa kiugo kũ. Ūtaratara ūcio nĩ wa bata. Mũndũ ndangĩtũmwo oimĩte handũ tiga arĩ o mũndũ ūcio nĩaikaraga kũu mbere.)

MOONO MEHARANĪTE, HAAHA HO HAMWE — kĩmenyithia kĩrĩa kĩerĩtwo, na kĩmenyithia kĩrĩa kĩaheanĩtwo

Isaia 7:14 Nĩ ūndũ ūcio-rĩ, Mwathani we mwene nĩakamũhe kĩmenyithia: Nĩgũkorwo mũirĩtu gathirange nĩakagĩa nda aciare kahĩĩ, nake agatue Imanueli.

NĪGŪKORWO MŪIRĪTU GATHIRANGE NĪAKAGĨA NDA ACIARE KAHĨĨ, NAKE AGATUE IMANUELI.

Mathayo 1:18 Ūhoru wa gũciarwo kwa Jesũ Kristũ watariĩ ūũ: Nyina Mariamu nĩ oorĩtio nĩ Jusufu atuĩke mūtumia wake, no matanaikarania-rĩ, nĩamenyekire atĩ arĩ na nda ya Roho Mũtheru. (19) Nake Jusufu mũthuri wake tondũ aarĩ mũndũ mũthingu na ndangĩendire kũmũconorithia kũrĩ andũ, agĩĩciiria amũtuge na hitho. (20) No thuutha wa gwĩciiria ūndũ ūcio, mũraika wa Mwathani akĩmuumĩrĩra kĩroto-inĩ, akĩmwĩra atĩrĩ, “Jusufu, mũrũ wa Daudi, ndũkae gwĩtigĩra kũhikia Mariamu atuĩke mūtumia waku, tondũ nda iyo arĩ nayo nĩ ya Roho Mũtheru. (21) Nĩagaciara kahĩĩ, nawe nĩũgagatua Jesũ, tondũ nĩwe ūkaahonokia andũ ake kuuma mehia-inĩ mao.” (22) Na rĩrĩ, maũndũ macio mothe meekĩkire nĩguo ūrĩa Mwathani aarĩtie na kanua ka mũnabii ūhinge, rĩrĩa oigire atĩrĩ, (23) “Mũirĩtu gathirange nĩakagĩa nda na nĩagaciara kahĩĩ, nao magaagatua Imanueli” ūguo naguo ūgĩtaũrwo nĩ kuuga, “Ngai hamwe na ithuĩ.”

NĪŪKĪTĪ RĪITWA RĪAKE JESU: NĪGŪKORWO NĪAGAKŪŪRA ANDŪ AKE KUUMA MEHIA-INĨ MAO --> NĪMAKĪTĪ RĪITWA RĪAKE EMANUELI, RĪRĨA RĪGĪATAŪRWO NĪ ATĪ, NGAI ARĨ HAMWE NA ITHUĨ.

(Meciiria makwa ma mwene: Ūtiganu ūrĩ gatagatĩ-inĩ ka macokio meerĩ maya nĩguo mũrutani. Isaia 7:14 yugaga NĪWE ūgetana rĩitwa rĩa kaana kau Imanueli. Mathayo 1:23 yugaga NĪMO magetana rĩitwa rĩa kaana kau Emanueli. Nyina ūmwe nĩetaga kaana kake thĩnĩ wa ūhoru wa Isaia. Andũ othe nĩmetaga Jesũ thĩnĩ wa ūhoru wa Mathayo. Mathayo ningĩ nĩekaga ūndũ ūtekwenda gũtuĩrio nĩ mũthomi o wothe. Mathayo nĩarũgamaga na akoimbũra rĩitwa rĩu kũrĩ mũthomi, thĩnĩ wa Ūhoru-Mwega wa Mathayo wĩ mwene. Gũtirĩ mũthomi wa ūthiũrũrũka o na ūrĩkũ ūngĩaga kũmenya ūrĩa rĩitwa Emanueli riugĩte. Emanueli nĩ kuuga Ngai arĩ hamwe na ithuĩ. Mathayo ningĩ ndoigaga atĩ gũciarwo kwa Jesũ no kwairirikanirie Mathayo ūhoru wa ūrathi wa Isaia. Mathayo oigaga atĩ maũndũ maya mothe nĩMEEKĪTWO nĩgeetha ūrathi wa Isaia ūHINGĪRIRIE.)

F3. Luka 1:31 Nawe nĩũkũgĩa nda na nĩũgaaciara mwana wa kahĩĩ, nawe nĩukamũtua Jesũ. (32) Nake nĩagatuĩka mũnene na ageetagwo Mũrũ-wa-Ūrĩa-ũrĩ-Igũrũ-Mũno. Mwathani Ngai nĩakamũhe gĩtĩ kĩa ūnene kĩrĩa gĩa ithe Daudi, (33) nake nĩagathamakĩra nyũmba ya Jakubu nginya tene; ūthamaki wake ndũgaathira o na rĩ.” (34) Mariamu akĩũria mũraika ūcio atĩrĩ, “Ūndũ ūyũ ūngĩhoteka atĩa, kuona atĩ ndĩ o mũirĩtu gathirange?” (35) Nake mũraika ūcio akĩmũcookeria, akĩmwĩra atĩrĩ, “Roho Mũtheru nĩagooka

igūrũ rĩaku naguo hinya wa Ūrĩa-ũrĩ-Igūrũ-Mũno nĩũgakũhumbĩra, nĩ ũndũ ũcio mwana ūrĩa ũgaaciarwo nĩ mũtheru na ageetagwo Mũrũ wa Ngai.

ŪGWĨKA ŨNDŪ ŪYU RĨTA, NĨGŪKĨRIA NDĨRĨ NA MŪNDŪRUME? --> KĨIRA GĨTHERU KĨRĨA GĨGACIARWO NĨWE GĨGETWO MWANA WA NGAI.

(Mawoni makwa mwene: Kĩũria kĩa Mariam thĩinĩ wa Luka 1:34 nĩ kĩũria kĩrĩ na ũũgĩ. Andũ no makĩrũgamĩrĩria kũũria kĩũria kũ Mariam ooririe. Macookio marĩa maheirwo Mariam ti ngarari. Macookio marĩa maheirwo Mariam nĩ ũmenyithia wa ūrĩa Ngai arĩ hakuhi gwĩka. Ta rora gĩtĩ kĩa ũnene kĩrĩa gĩgwetetwo thĩinĩ wa Luka 1:32: "gĩtĩ kĩa ũnene kĩa ithe Daudi." Gĩkĩ nĩ o gĩtĩ kĩrĩa Isaia 9:7 yugĩte atĩ kaana kau gagaikara igūrũ rĩakĩo. Gĩkĩ nĩ o nyũmba iyo ya ũthamaki rĩa Thaburi 110 yandĩkitwo ikĩaria ũhoro wayo.)

G. KIUGO GĨATUĨKITE MWĨRĨ — NA ŪRĨA MŪNDŪ ANGĨAMUONA KŪNA

G1. Johana 1:1 Kĩambĩrĩria-inĩ Ūhoro aarĩ o kuo, nake Ūhoro aatũũrĩte na Ngai, na Ūhoro aarĩ Ngai. **[G3056 logos ▀]** (2) We aatũũrĩte na Ngai kuuma o kĩaambĩrĩria. (3) Indo ciothe ciombirwo na ũndũ wake; gũtirĩ kĩndũ kĩa iria ciombirwo kĩagĩre atarĩ ho. (4) Thĩinĩ wake kwarĩ muoyo, naguo muoyo ũcio nĩguo warĩ ũtheri wa andũ.

KĨAMBĨRĨRIA-INĨ ŪHORO AARĨ O KUO + NAKE ŪHORO AATŪŪRĨTE NA NGAI + NA ŪHORO AARĨ NGAI --> INDO CIOTHE CIOMBIRWO NA ŨNDŪ WAKE.

(Meciiria makwa: Johana 1:1 iheanaga ciugo ithatũ mũhari ũmwe. O ũmwe wa ciugo icio ithatũ nĩ wa bata. Kiugo kĩa mbere nĩ "Kiugo kĩarĩ ho kĩaambĩrĩria-inĩ." Kiugo, rĩitwa rĩa Mũrũ wa Ngai mbere ya kuoya mwĩrĩ wa mũndũ, gĩtiarĩ na kĩaambĩrĩria. Kiugo kĩa keerĩ nĩ "Kiugo kĩarĩ na Ngai." Kiugo ti o rĩitwa rĩngĩ rĩa Ngai Ithe, tondũ mũndũ ndangĩkorwo na we mwene. Kiugo kĩa gatatũ nĩ "Kiugo kĩarĩ Ngai." Kiugo ti kũũmbe kĩnini kĩrũgamĩte hakuhi na Ngai. Kweheria kĩmwe kĩa ciugo icio ithatũ nĩ gũtũma harehwo kĩrĩkanĩro kĩngĩ tĩga kĩrĩa Johana aandĩkire.)

G2. Johana 1:14 We Kiugo agĩtuĩka mũndũ na agĩtũũrania na ithuĩ. Nĩtuonete riiri wake, riiri wa Mũrũ wake wa Mũmwe, ūrĩa woimire kũrĩ Ithe aiyũrĩtwo nĩ ũtugi na ũhoro wa ma. **[G4637 skenoo ▀]**

KIUGO GĨGĨTUĨKA MWĨRĨ + GĨGĨTŪŪRANIA NA ITHUĨ --> TWONA RIRIA RĨAKE, RIRIA TA RĨA MWANA WA ITHE WA MWE.

MOONERIA MERĨ, ŪHORO O RŪ ŪMWE — hema rĩa yarĩ werũ-inĩ, na hema ya mwĩrĩ

Thaama 25:8

NINGĨ ŪNJAKITHĨRIE HANDŪ HAAMŪRE --> NA NIĨ NĨNGATŪŪRANAGIA NAO.

Johana 1:14 We Kiugo agĩtuĩka mũndũ na agĩtũũrania na ithuĩ. Nĩtuonete riiri wake, riiri wa Mũrũ wake wa Mũmwe, ūrĩa woimire kũrĩ Ithe aiyũrĩtwo nĩ ũtugi na ũhoro wa ma.

KIUGO GĨGĨTUĨKA MWĨRĨ + GĨGĨIKARA GATAGATĨ-INĨ GAITŪ.

(Meciiria makwa mwene: Kiugo gĩa Kĩngiriki kĩrĩa Johana ahũthĩrĩte gĩa "gũikara" thĩinĩ wa Johana 1:14 nĩ skenoo (G4637). Skenoo nĩ kuuga kwaka hema na gũtũũra thĩinĩ wa hema iyo. Matukũ ma tene, Ngai eerire andũ a Isiraeli maake hema nĩguo Ngai atũũre gatagatĩ-inĩ ka andũ a Isiraeli. Andũ a Isiraeli maakire hema iyo na njũ, mĩgogo, na thahabu (Thaama 25:8). Thĩinĩ wa Johana 1:14, mũhianano ũcio wacoka, no rĩrĩ hema nĩ mwĩrĩ wa mũndũ. Hema rĩa yarĩ werũ-inĩ yarĩ mũhianano wa mbere wa ũhoro wa ma ūrĩa Johana araragia. Hema rĩa yarĩ werũ-inĩ yaronanagia mbere mwĩrĩ wa Jesũ Kristũ. Kĩrĩkanĩro Kĩrũ nĩkĩo kĩonanagia atĩ hema rĩa yarĩ werũ-inĩ yarĩ kĩũruru, mũhianano ūrĩa waronanagia Jesũ Kristũ, no thutha wa Kĩrĩkanĩro Kĩrũ kũguũrania kĩrĩa kĩũruru kũ kĩaronanagia. Johana oigaga ũhoro ũyũ wa ma wĩgĩ mwĩrĩ wa Jesũ Kristũ na njĩra itarĩ na ũhinga thĩinĩ wa Johana 1:14.)

G3. Akolosai 1:15 ũcio nĩwe mũhianĩre wa Ngai ūrĩa ũtonekaga, na nĩwe irigithathi harĩ indo ciothe iria ciombirwo. (16) Nĩgũkorwo nĩwe wombire indo ciothe: indo iria irĩ igūrũ na iria irĩ thĩ, iria cionekaga na iria itonekaga, o na angĩkorwo nĩ itĩ cia ũnene kana maahinya, kana aathani o na kana arĩa marĩ ũhoti; indo ciothe ciombirwo nĩwe na nĩguo ituĩke ciake. (17) Kristũ nĩwe warĩ kuo mbere ya indo ciothe, nacio indo ciothe itũũraga inyitithanĩtio nĩwe.

NĨ WE WOOMBIRE MAŪNDŪ MOTHE + NĨ WE ARĨ MBERE YA MAŪNDŪ MOTHE --> NA NĨ WE MAŪNDŪ MOTHE MOOMĨRIRE.

G4. Akolosai 2:9 Nĩgũkorwo ũiyũru wothe wa Ūngai ũtũũraga thĩinĩ wa Kristũ arĩ na mwĩrĩ, (10) na inyũĩ nĩmũiyũrĩtwo nĩ muoyo thĩinĩ wa Kristũ, ūrĩa arĩ we Mũnene igūrũ rĩa hinya o wothe na ũhoti o wothe.

NĪGŪKORWO ŪIYŪRU WOTHE WA ŪNGAI ŪTŪŪRAGA THĪINĪ WA KRISTŪ ARI NA MWIRI --> NA INYUI NĪMŪIYŪRITWO NĪ MUOYO THĪINĪ WA KRISTŪ.

G5. ŪRĪA ŪNGĪMUONA — AATWĪRIRE KŪRĪA TWAGĪRĪRWE NĪ GŪCARIA

Johana 5:39 Inyui mŭtuiragia Maandiko tondũ mwĩciiragia atĩ na ūndũ wamo nĩmwĩgwatĩire muoyo wa tene na tene. Maandiko macio nĩmo moimbũraga ūhoru ūrĭa ūngoniĩ, (40) no nĩmũregaga gũũka kŭrĩ nĩ mũgĩe na muoyo.

TAHUURANIRIA MAANDĪKO --> NĪ MO MAROIRA ŪIRA WAKWA.

(Meciiria makwa mũhithũrũku: Jesu nĩoigire ūhoru ūyũ thĩinĩ wa Johana 5:39-40 kŭrĩ andũ arĩa moĩ Maandiko makĩria ya mũndũ o wotho warĩ muoyo hĩndĩ ūyo. Andũ aya nĩmahotaga kwaria Maandiko na ngoro biũ. Jesu akĩira andũ aya atĩ Maandiko mothe marĩa maarĩkĩtie kwaria na ngoro nĩmarĩ makĩonania harĩ we. Jesu akĩira andũ aya atĩ o na kŭrĩ ūguo, matingĩũka kŭrĩ we nĩguo magĩe na muoyo. Kũmenya ciugo cia Maandiko ti kũringana na kũmenya mũndũ ūrĭa ciugo icio ciaragia ūhoru wake. Gũtirĩ handũ hangĩ ha gũcaria muoyo. Jesu ndoigire mũthuthurie mũgwa yanyu. Jesu oigire mũthuthurie Maandiko.)

G6. Luka 24:25 Nake Jesũ akĩmeera atĩrĩ, “Inyui andũ aya mwagĩte ūũgĩ na mũtihiũhaga gwĩtĩkia maũndũ mothe marĩa anabii moigĩte! (26) Githĩ to mũhaka Kristũ ambe anyariirwo na acooke atoonye riiri-inĩ wake?” (27) Jesũ akĩmataarĩria ūhoru wotho ūrĭa waarĩtio Maandiko-inĩ ūmũkonĩĩ, ambĩrĩirie na maandiko ma Musa na ma Anabii othe.

KWAMBĪRĪRIA NA MUSA NA ANABII OTHE --> AATAARĪRIE MAŪNDŪ MAKONANIA NAKE MWENE MAANDĪKO-INĪ MOTHE.

G7. Luka 24:32 Nao makĩũrانيا atĩrĩ, “Githĩ ngoro ciitũ itikũhĩahĩaga hĩndĩ ĩrĭa ekwaragia na ithuĩ njĩra-inĩ, na agĩtũtaarĩria ūrĭa Maandiko moigĩte?”

GĪTĪ NGORO CIITŪ NDICIACĪNAGA THĪINĪ WITŪ, RĪRĪA AATŪHINGŪRĪRAGA MAANDĪKO?

G8. Luka 24:44 Akĩmeera atĩrĩ, “Ūũ nĩguo ndamwĩrire hĩndĩ ĩrĭa ndaarĩ na inyui atĩ: Maũndũ mothe marĩa mandĩkĩtwo ūhoru wakwa Watho-inĩ wa Musa, na Maandiko-inĩ ma Anabii, na Thaburi, no nginya mahingio.” (45) Hĩndĩ ūyo akĩhingũra meciiria mao nĩguo mamenye Maandiko.

MAUNDŪ MOTHE NĪMAGĪRĪRWO NĪ KŪHINGĪRIO, MARĪA MAANDĪKĪTWO WATHO-INĪ WA MOSES, NA ATHAMBI-INĪ, NA THABURI-INĪ, ŪHORU-INĪ WAKWA --> HĪNDĪ ūyo AKĪMAHINGŪRA MEECIRIA MAO.

(Mawoni makwa mwene: Luka 24:44-45 nĩkũoiga macokio ma kũria kĭrĭa gĩcemanio gĩkĩ giothe kĩroragia. Macokio maya moimĩte kanua-inĩ ka Jesũ, thutha wa Jesũ kwariũka kuuma mbĩrĩra-inĩ. Jesũ nĩguoetire icunjĩ ithatũ cia Kĩrĩkanĩro-Gĩkũrũ: watho wa Musa, na anabii, na thaburi. Iacunjĩ ici ithatũ ciunutwo hamwe nĩcio Kĩrĩkanĩro-Gĩkũrũ kĭrĭa gĩothe. Jesũ oigire Kĩrĩkanĩro-Gĩkũrũ kĭrĭa gĩothe nĩ kiarĩ na maũndũ makonĩĩ we. Jesũ ndoigire nĩ o rŭgongo rwa Kĩrĩkanĩro-Gĩkũrũ rwarĩ na maũndũ makonĩĩ we. Jesũ acio agĩcoka agĩũka maũndũ meerĩ mataarĩ o mamwe nĩ ūndũ wa arutwo. Jesũ nĩoririkanirie ARUTWO MAANDĪKO. Jesũ nĩoririkanirie ŪŪMENYI wa arutwo. Mũndũ nĩabataire maũndũ meerĩ maya mothe. Mũndũ no akorwo na Bibilia yotho moko-inĩ make no agĩkorwo abataraga Jesũ oohore maitho make one Jesũ thĩinĩ wa Bibilia. Thoma Bibilia. Īra Jesũ agũkũnũrĩre Bibilia. Thĩ na mbere gũthoma Bibilia.)

KŪHINGA

G9. 1 Johana 1:1 Ūhoru ūrĭa warĩ kuo kuuma o kĩambĩrĩria, ūrĭa tũiguĩte, na ūrĭa tuonete na maitho maitũ, na tũkawĩrorera, namo moko maitũ makaũhutia, o ūhoru ūcio wa Kiugo kĩa muoyo, nĩguo tũhunjagia. (2) Muoyo ūcio nĩwonithanirio; na ithuĩ nĩtũwonete na tũkaheana ūira wago, na ithuĩ tũkamũhunjagĩria ūhoru wa muoyo wa tene na tene, ūrĭa watũire na Ithe witũ, na ūkĩonithanio kŭrĩ ithuĩ. (3) Ithuĩ tũmũhunjagĩria kĭrĭa tuonete na tũkaigua, nĩgeetha o na inyui mũgĩe ngwatanĩro na ithuĩ. Nayo ngwatanĩro iitũ nĩ ngwatanĩro na Ithe witũ, o na Mũriũ Jesũ Kristũ.

TWAIGUITE + TWONETE NA MAITHO MAITŪ + TWACŪTHĪRĪRĪE + MOKO MAITŪ NĪMOHUTITIE --> MUOYO ūcio WA TENE NA TENE, ŪRĪA WARĪ NA ITHE, NA ūKĪONANĪRIO KŪRĪ ITHUĪ.

(Meciiria makwa mwene: Johana nĩaandĩkĩte maũndũ na wendi thĩinĩ wa 1 Johana 1:1: aiguĩte, onete, arorete na kĩyo, na ahutĩtie na moko make. Johana ndaracookagia ūhoru wa gwĩciiria kana wa muoyo. Johana nĩararaga ūhoru wa mũndũ ūrĭa aarũanaga nake irio. Thĩinĩ wa kiugo o kĩmwe, Johana ekũgwetaga mũndũ ūcio ta "muoyo ūrĭa wa tene na tene, ūrĭa warĩ na Ithe." Mũndũ ūrĭa Atũmwo mahutirie na moko mao no we mũndũ o ūcio warĩ na Ithe mbere ya kĩambĩrĩria. Ūguo nĩguo ūhoru wotho wa 1 Johana 1:1-3. Johana nĩoigaga atĩ we nĩ mũira wa ūhoru ūyũ, ti mũndũ wa gwĩciiria ūhoru ūyũ.)

KĪGERANIO GĪA GWĪMENYERIA

1. **Isaia 7:14 — Rora, mūirītu gathirange nīakagīa nda, agaciara mwana wa kahīi:**
 - a) na nīūgeeta rīitwa rīake Jesū
 - b) na nīakeeta rīitwa rīake Imanueli
 - c) na nīmagetana rīitwa rīake Emanueli
2. **Isaia 53:3 — Nīamenagwo na agatiganīrio nī andū:**
 - a) no ndaatumūrire kanua gake
 - b) na nī ūndū wa ihūūra ciake nītūhonete
 - c) mūndū wa kīeha, na wamenyeire ruo
3. **Isaia 53:6 — Ithuī othe tūhaana ta ng’ondū tūrī tūhītītie; o mūndū nīagarūrūkīte agathiī na njīra yake:**
 - a) na Jehova nīaigīrīire igūrū rīake waganu witū ithuī othe
 - b) na nīagīakuuire mehia ma aingī
 - c) na ūguo tūkīmuonaga arī mūhūūre, ahūūrītwo nī Ngai
4. **Mika 5:2 — no kuuma harīwe nīguo agooka kūrī nī ūrīa ūgaatuīka mwathi wa Isiraeli:**
 - a) na ūthamaki wake ndūrī hīndī ūgaathira
 - b) igūrū rīa gītī kīa ūthamaki kīa Daudi, na igūrū rīa ūthamaki wake
 - c) ūrīa gūthīi gwake kwarī kuuma o tene, kuuma tene na tene
5. **Agalatia 4:4 — No rīrīa ihinda rīakinyanīire:**
 - a) Ngai nīatūmire Mūriū wake, ūciarītwo nī mūtumia
 - b) Roho Mūtheru nīegūūka igūrū rīaku
 - c) nīegūkūūra andū ake kuuma mehia-inī mao
6. **Johana 1:14 — Nake Kiugo gīgītuīka mwīrī:**
 - a) na Kiugo kīarī na Ngai
 - b) na agītūūra gatagatī-inī gaitū
 - c) na hatirī kīndū o na kīmwe gīathondekirwo atarī nake
7. **Johana 5:39 — Thuthuriai maandīko; nīgūkorwo mwīciiragia mūrī na muoyo wa tene na tene thīnī wamo:**
 - a) na muoyo ūcio warī ūtheri wa andū
 - b) na nīcio ciīrutaga ūira wakwa
 - c) rīrīa aatūhingūragīria Maandīko

MACOOKIO: 1-b, 2-c, 3-a, 4-c, 5-a, 6-b, 7-b

ŪŪ NDŪRANIRI ŪYŪ WAGAWANYIKA

NJĪRA YA KŪRORA ITHUĪ-INĪ: KĪAMBĪRĪRIA 3:15, MBEŪ YA MŪTUMIA, NĪYO ĪHINGŪRAGA ŪHORO WOTHE WA MŪHABU WA MBEŪ ĪRĪA YERĪIRWO. MŪHABU ŪYŪ ŪTHIAGA NA IBURAHĪMU (KĪAMBĪRĪRIA 22:18), NA DAUDI (THABURI 132:11), NA NĪWĪTANĪTIO ŪHORO-INĪ WA AGALATIA 3:16.

CIUGO CIA KIRIIKI

“Kiugo” — G3056 logos — kiugo; ūndū wa kuuga; kīndū kīrīa kioigītwo; kuumbūra meciiria
Johana ndaambīrīrie Ūhoru-Mwega wa Johana na ūciari. Johana aambagīrīria Ūhoru-Mwega wa Johana mbere ya kīambīrīria.

“gūtūūra” — G4637 skenoo — kwamba hema; gūikara kambī; gūtūūra hema-inī

"Kiugo gīgītuīka mwīrī, na gīgītūūrania na ithuī." Mūhari ūyū nīūtaarīrie Ngai agītūūra na mwīrī wa mūndū ta ūrīa mūndū atūūruga hema-inī.

CIUGO CIA KIHEBERI

“wa kūgeganía” — H6382 pele — kīndũ kĩa mageganía; kīndũ gĩa kūgeganía; kīndũ kīrĩa kīrĩ igĩrũ rĩa ũmenyo

Pele nĩrĩo rĩitwa rĩa mbere rĩrĩa rĩaheirwo mwana thĩinĩ wa Isaia 9:6.

“mũirĩtu gathirange” — H5959 almah — mũirĩtu mwĩthĩ ũtahikĩtie; mũirĩtu gathirange; mũirĩtu

Almah nĩrĩo rĩgamba rĩhũthagĩrwo thĩinĩ wa Isaia 7:14.

“Imanueli” — H6005 Immanuwel — Ngai arĩ hamwe na ithuĩ

Imanueli nĩ rĩitwa rĩrĩ o rĩo rĩrĩ ta ũhoro mũkinyanĩru. Mathayo nĩataũragĩra mũthomi rĩitwa rĩrĩ.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Kikuyu Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).